

ASUINTALON PELASTUSSUUNNITELMAN LIITTEET

liite 1: Tiedottamisen periaatteita

Taloyhtiöissä tiedottaminen voidaan käsitellä kahtena osana. Ensimmäiseen osaan sisältyy omatoimiseen varautumiseen liittyvä normaaliajan tiedottaminen ja toiseen osaan mahdollisten onnettomuus-, kriisi- ja poikkeusolotilanteiden aikainen tiedottaminen.

Normaaliajan tiedottaminen

Taloyhtiön hallitus on vastuussa asukkaille tiedottamisesta. Hallituksen on oltava tarvittaessa yhteydessä talon turvallisuushenkilöstöön riittävän tiedottamisen takaamiseksi. Turvallisuuspäällikkö tiedottaa taloyhtiön hallitukselle tarvittaessa olosuhteiden muuttuessa tms. Taloyhtiö on velvollinen ilmoittamaan pelastusviranomaisille mm. turvallisuushenkilöstön vaihdoksista.

Omatoimisen varautumisen turvallisuusjärjestelyt on oltava kaikkien taloyhtiössä asuvien tiedossa ja osittain myös siellä vierailevien henkilöiden saatavissa. Kaikkien asukkaiden on tiedettävä perusasiat siitä, miten erityyppisiin vaaratilanteisiin varaudutaan ja miten niissä toimitaan. Tärkeä työkalu tiedottamisessa on hyväksytty pelastussuunnitelma.

Normaaliajan tiedottamisessa on tuotava esiin mm. seuraavia asioita

- turvallisuushenkilöstön yhteystiedot
- riittävät toimintaohjeet vaaratilanteissa
- mahdolliset väestönsuojatiedot
- taloyhtiössä sijaitseva turvallisuusmateriaali ja sen sijainti
- kiinteistöhuoltoon ja ongelmatilanteisiin liittyvät yhteystiedot

Tiedottamisen menetelmiä ovat esimerkiksi

- yhtiö- ja asukaskokoukset
- talkoot tms.
- asuntokohtaiset jakelut ja tiedotteet
- ilmoitustaulut
- muu suullinen neuvonta

Onnettomuus-, kriisi- ja poikkeusolotilanteiden aikainen tiedottaminen

Vaara- ja onnettomuustilanteet muuttavat aina joillain tavoin normaalia elämäntapaa. Poikkeuksellisissa tilanteissa tiedottamisen arvo nousee erittäin korkeaksi. Ihmisten on saatava nopeasti ja riittävästi oikeaa tietoa vallitsevasta tilanteesta. Hyvällä tiedottamisella saadaan ihmisille oikeita toimintaohjeita ja voidaan säästyä uhkaavilta lisävahingoilta.

Viranomaiset ovat vastuussa onnettomuustilanteen aikaisesta tiedottamisesta. Onnettomuustilanteita johtaa alkuvaiheessa pääsääntöisesti pelastusviranomainen, joten tiedottaminenkin käynnistyy usein pelastusviranomaisten toimesta. Tiedottamisessa hyödynnetään pääsääntöisesti sähköisiä viestimiä paikallisesti tai valtakunnallisesti. Taloyhtiöissä on tärkeää korostaa sellaisia onnettomuustyyppisiä, joissa viranomaistiedottamisella on suuri osuus. Näihin kuuluvat mm. kemikaali- ja säteilyonnettomuudet. Myös tulipalotilanteet ja suuret luonnononnettomuudet aiheuttavat usein tiedottamistarvetta.

liite 2: Häät ilmoituksen teko-ohje

Hätätilanteessa soita yleiseen hätänumeroon 112

Hätäkeskus suosittaa soittamaan hätänumeroon 112 kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan.

1. **SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT.**
Tärkeää olisi, että hätäpuhelun soittaisi hän, jota asia koskee. Hänellä on sellaisia tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään mitä apua hän paikalle lähettää. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.
2. **KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT.**
Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää juuri siihen tilanteeseen oikean avun.
3. **KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA.**
Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta. Kirjoita kotiisi näkyvälle paikalle osoitteesi, jotta ilmoitat sen hätätilanteessa varmasti oikein.
4. **VASTAA SINULLE ESITETTYIHIN KYSYMYKSIIN.**
Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästyttävä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.
5. **TOIMI ANNETTUJEN OHJEIDEN MUKAAN.**
Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.
6. **LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI SIIHEN LUVAN.**
Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.
7. **OPASTA AUTTAJAT PAIKALLE.**
8. **SOITA UDESTAAN, MIKÄLI TILANNE MUUTTUU.**

OHJE: Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut - älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla. Häät puheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittamisjärjestyksessä.

Et tarvitse koskaan suuntanumeroa.
Hätäpuhelu on maksuton.

Lähde: **HÄTÄKESKUSLAITOS** www-sivut

liite 3: Toiminta sairauskohtauksissa

SELVITÄ, MITÄ ON TAPAHTUNUT

- Onko potilas kaatunut, pyörtnyt, kouristellut?
- Onko silminnäkijöitä?

Jaa seuraavat tehtävät, jos auttajia on enemmän.

TARKISTA POTILAAN TILA

- Tarkista onko potilas heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistamalla?

TARKISTA HENGITYS

- Jos potilas ei herää, tarkista hengitys asettamalla kämmenselkä potilaan suun eteen ja koeta tuntuuko ilmavirtausta.
- Potilaan kasvojen sinerrys on merkki hengityksen estymisestä tai loppumisesta.

SIIRRÄ POTILAS OIKEAAN ASENTOON

- Käänä tajuton potilas kylkiasentoon.
- Ojenna päätä taakse, jotta hengitys pääsee kulkemaan esteettä.

TEE HÄTÄILMOITUS

Heti kun olet selvittänyt potilaan tilan ja havainnut, että kyseessä on hätätilanne, soita numeroon 112 ja kerro:

- mitä on tapahtunut
- mitä potilas valittaa
- mitä hän juuri sillä hetkellä tekee.

TARKKAILE POTILASTA

- **Älä jätä sairauskohtauksen saanutta yksin.**
- Jos havaitset potilaan tilassa muutoksia ennen pelastuslaitoksen yksikön saapumista, soita uudelleen numeroon 112.

OPASTA

- Järjestä auttajille opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

KERRO AUTTAJILLE

- Mitä on tapahtunut
- Miten potilaan tila on kehittynyt
- Millaista ensiapua potilaalle on annettu

liite 4: Toiminta tapaturmissa ja tapaturmien ennaltaehkäisy

TEE NOPEA TILANNEARVIO

PELASTA LOUKKANTUNEET HENGENVAAARASTA

HÄLYTÄ LISÄAPUA

- Pidä yleinen hätänumero 112 ja myrkytyskeskuksen numero (09) 471 977 esillä

TURVAA TARVITTAESSA HENGITYS JA VERENKIERTO

- Elvytä elotonta ja käännä tajuton henkilö kylkiasentoon.
- Älä liikuta esimerkiksi pudonnutta potilasta turhaan.
- Tyrehdytä mahdollinen verenvuoto.

OPASTA TAI JÄRJESTÄ OPASTUS

- Järjestä auttajille opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

TAPATURMIEN EHKÄISY

- Asennoidu oikein.
- Pidä huoli siisteydestä.
- Älä tee kotitöitä väsyneenä tai alkoholin vaikutuksen alaisena.
- Huomioi perheen jäsenten ja erityisesti lasten toiminta.

Ehkäise tapaturmien mahdollisuutta:

- Huolehdi myrkyllisten kemikaalien oikeasta säilytyksestä.
- Säilytä terävät esineet turvallisessa paikassa.
- Käytä turvavarusteita kuten lieden turvasuoja, kipinäsuojukset, liukuesteet, turvaportit, turvapistorasiat ja lapsiturvalliset ikkunan sulkimet.
- Huolehdi lääkekaapin sisällöstä.
- Valaise kiinteistön tilat riittävästi.
- Käsittele avotulta käsittelyssä.

Lähde: **KODIN TURVAOPAS** www-sivut

liite 5: Toiminta tulipalotilanteessa

PELASTA välittömässä vaarassa olevat.

SULJE ovet estääksesi savun ja palon leviämistä.

HÄLYTÄ palokunta soittamalla turvallisesta paikasta numeroon 112.

SAMMUTA, jos palo on pieni eikä savua vielä ole.

VAROITA niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa.

OPASTA tai järjestä opastus ja esteetön pääsy pelastusyksikölle kohteeseen sekä kerro välittömästi paloviranomaiselle onko ihmisiä vaarassa ja jo suoritettut toimenpiteet.

VARMISTA, että kaikki ovat päässeet kokoontumispaikalle, jotka ovat grilli/leikkiapaikat talojen väleissä. Varapaikka on uimahallin pääoven edusta.

Poistumaan kehotetut (eivät välittömässä vaarassa olevat) sulkevat koneet ja laitteet, ikkunat sekä kaikki ovet ja poistuvat ennalta määrätylle kokoontumispaikalle.

Kerrostalopaloissa savu- ja palokaasut pääsevät usein leviämään porraskäytävään täyttäen sen kokonaan näkyvyyden jäädessä vain muutamaan kymmeneen senttimetriin. Savu on lisäksi erittäin myrkyllistä, jonka hengittäminen aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Jos palo on muualla ja porraskäytävässä on savua, toimi seuraavasti

- **Jää asuntoon ja ole rauhallinen.** Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen ("palolokero"), josta palon nopea leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein. Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
- **Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota** huutamalla, vilkuttamalla valoja, heiluttamalla jotain näkyvää tai voit myös soittaa numeroon 112 ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.
- **Laske** varmuuden vuoksi **vettä** ammeeseen tai lavuaareihin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, **tuuleta** ja **tiivistä** vuotokohtat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, **jäähdytä** sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.
- **Noudata viranomaisten antamia ohjeita.**

liite 6: Toiminta kunnallistekniikan häiriötilanteissa

SÄHKÖKATKOKSET

- Varmista, ettei hisseihin ole jäänyt ihmisiä.
- Tarkista sähkökatkoksen syy ja mahdollisuus palata normaaliin sähkön saantiin.
- Tiedota tilanteesta ihmisille ja kehoita varovaisuuteen avotulen käytössä ja ettei sähkölaitteet ole erheellisesti päällä, kun sähköt jälleen kytkeytyvät.

Sähköpääkeskus sijaitsee:

VESIVAHINGOT

- Selvitä etukäteen veden pääsulun / huoneistosi sulun sijainti
- Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö.
- Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla **veden pääsulku**, joka sijaitsee talon 13 kellarikerroksessa liitepiirroksen merkityssä paikassa.
- Ilmoita asiasta
 - huoltomiehelle puhelin 0500 620 124
 - turvallisuuspäällikölle puhelin
 - isännöitsijälle puhelin 040 158 9788
- Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon 112.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta, selvitä vesivaaran aiheuttaja:

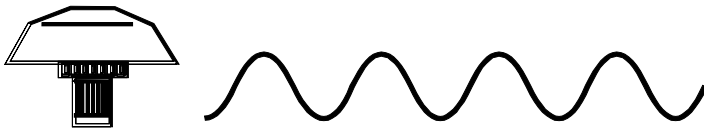
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen säkityksin tai muovipeitteitä käyttämällä ja joltamalla vesi pois päin.
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

liite 7: Toiminta yleisen vaaramerkin soidessa

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen **nouseva ja laskeva äänimerkki** tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Sekä nousevan, että laskevan jakson pituus on 7 sekuntia

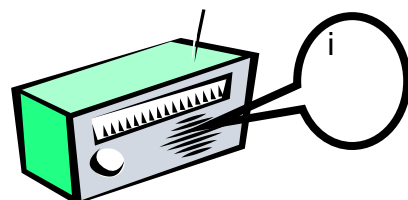
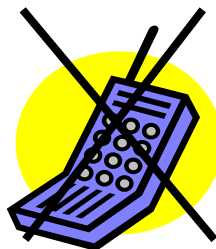
Yleinen vaaramerkki tarkoittaa **väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa**. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytínjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä. **Vaara ohi -merkki** on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Yleinen vaaramerkki

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

- **Suojaudu sisätiloihin** ja pysy siellä. Poikkeusoloissa pyri välittömästi suojatiloihin.
- **Pysäytä ilmanvaihto. Ilmanvaihto pysäytetään** A-, C-, E-, G- ja I-portaiden portaiden alapäässä sijaitsevista ilmastoinnin hätäpysäytyspainikkeista.
- Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.
- **Kuuntele ja noudata** radiosta viranomaisten antamia **tiedotuksia** ja **ohjeita**.
- **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehotusta ette joutuisi vaaraan matkalla.

liite 8: Toiminta kaasuvaaratilanteessa

Kaasuvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä.

Kaasuvaaratilanteessa toimitaan kuten aina yleisen vaaramerkin jälkeen:

- **Suojaudu sisätiloihin** talon ylempiin kerroksiin ja pysy siellä. Kellariin ja normaaliolojen käytössä olevaan väestönsuojaan ei pidä mennä, koska se ei ole tiivis (sulkutilassa)
- **Pysäytä ilmanvaihto. Ilmanvaihto pysäytetään** A-, C-, E-, G- ja I-portaiden portaiden alapäässä sijaitsevista ilmastoinnin hätäpysäytuspainikkeista.
- Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.
- **Kuuntele ja noudata** radiosta viranomaisten antamia **tiedotuksia** ja **ohjeita**.
- **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehotusta ette joutuisi vaaraan matkalla.

Ulkona kuullessasi yleisen vaaramerkin:

- Pyri sisätiloihin.
- Jos et pääse sisälle:
 - kulje sivutuuleen pois päin arvioidusta onnettomuuspaikasta ja pyri korkeampaan maastokohtaan
 - hengitä monikerroksisen kostutetun kankaan, hatun tai sammaleen läpi.

liite 9: Toiminta säteilyvaaratilanteessa

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä.

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki, jonka soidessa:

- **Mene sisälle.** Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.
- Ota **joditabletti** vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteessa noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Kotiin niitä voi hankkia etukäteen apteekista. Joditablettien käyttöikä on viisi vuotta.
- **Suojaa ruoka ja juomavesi.** Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.
- **Vältä ulkona liikkumista.** Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.
- **Suojaa eläimet.** Siirrä kotieläimet sisätiloihin ja suojaa hyvin niiden ruoka ja juomavesi.
- **Lisäohjeita** saat kuntasi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 197. Tietoa saat myös **Säteilyturvakeskuksen** ja **Kodin turvaoppaan** www-sivuilta.

Väestönsuoja sijaitsee jokaisen talon kellarikerroksessa.

Talon turvallisuushenkilöstö:

Turvallisuuspäällikkö: Ei nimetty 10/2016

Osoite:

Puhelin:

Väestönsuojan hoitaja: Eero Kuusoja

Osoite: Pellervonkatu 17 H 130, 33540 TRE

Puhelin: 050 351 6675

Väestönsuojan hoitaja: Olavi Roine

Osoite: Pellervonkatu 17 H 138, 33540 TRE

Puhelin: 040 757 2436

liite 10: Toimenpiteet väestönsuojaa käyttökuntoon laitettaessa

Pelastuslaki 379/2011

76 § Väestönsuojan käyttöönotto

Jos väestönsuojaa käytetään muuten kuin väestönsuojana, se on voitava kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi 72 tunnissa. Väestönsuojeluvälilinet ja -laitteet on voitava ottaa käyttöön saman ajan kuluessa.

Väestönsuojan tyhjentämissuunnitelma	hyväksytty pvm
Asukkaat tyhjentävät väestönsuojan hoitajan määräyksestä omat irtaimistovarastonsa. Väestönsuojan hoitajan määräämät henkilöt tyhjentävät suojatilat muusta ylimääräisestä tavarasta.	
Väestönsuojan kuntoon laitto	
Väestönsuojan hoitaja johtaa kuntoon laittoa. Tehdään väestönsuojan kuntoonlaitto-ohjeessa mainitut tehtävät.	
Ohjeet asukkaille suojaan siirtymiseen	
Väestönsuojan hoitajan määräämät henkilöt kiertävät ovelta ovelle.	

liite 11: Taloyhtiön suojelumateriaali

Materiaali on hankittava **kaikkiin vähintään viiden asuinhuoneiston kiinteistöihin** ennen rakennuksen loppukatselmusta. Materiaalin säilytys on hyvä tarkastaa vuosittain.

Talojen asukasmäärä on yhteensä alle 400 asukasta. Talossa on väestönsuojia 5 kpl

1. Turvallisuushenkilöstön materiaali	Määrä / alkaa 100 asuk. kohti	Taloon tarvittava määrä	Tarkastusmerkinnät			
			pvm	pvm	pvm	pvm
Suojanaamari + vss-suodatin	2	6				
Suojakypärä	2	6				
Suojalasit	2	6				
Ensiapulaukku + suojasidepakkaus	1	3				
Ensiside	2	6				
Joditabletit	2 / asukas	2/asukas				
Säteilymittari (<i>annosnopeutta ja annosta mittaava</i>), yksi/kiinteistö, vain yli sadan asukkaan taloihin		1				
Opaskirja talosuojelusta	2	6				
2. Väestönsuojan materiaali	Määrä / suoja	Taloon tarvittava määrä	Tarkastusmerkinnät			
			pvm	pvm	pvm	pvm
Paarit	1	5				
Vedensäilytysaine, vesisäiliön tilavuuden mukaan		5				
Rautakanki	1	5				
Suojan merkitsemiskilpisarja	1	5				
Käsivalaisin	2	10				
Sankoruisku	1	5				
Suojan työkalut - pajavasara - sorkkarauta - ristipääruuvitaltta - katkaisutaltta - käsisaha - vasara - piikkitaltta - rautasaha - nauloja - voimaleikkuri + 5 varaterää - puukko - veistokirves - jakoavain - pelastusköysi - kenttälapio - ruuvitaltta			x 5			
3. Puuttuvan materiaalin hankinta: Isännöitsijä hankkii.						
4. Talossa oleva muu suojelutoimintaan käyttökelpoinen materiaali:						
5. Suojelumateriaaleja säilytetään väestönsuojissa. Materiaaleja ei inventoitu 10/2016.						

liite 12: Kotivara

Kotivara on osa omatoimista suojelua

Kotivara on talouskohtainen varmuusvara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista ja sen sisältö voi vaihdella talouden ruokatottumusten mukaan. Kotivaran tulisi riittää kahdeksi viikoksi.

Kotivara sisältää mm.

- astioita veden varastointiin
- lääkkeitä
- joditabletit
- talouskohtaisia välttämättömyystavaroita, joita ovat mm. hygieniatarvikkeet, vaipat, radio, paristot sekä taskulamppu.

Kotivaraa käytetään jatkuvasti, päivittäin. Erityisen tarpeellista se on poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten jos joku perheenjäsenistä sairastuu, jakelua koskeva häiriö estää hankinnat kaupasta, kelirikko-tilanteessa, liikennehäiriön estäessä yhteydet tai poikkeusolot, onnettomuus tms. keskeyttävät normaalin elämänsä.

Suositus kotivaran elintarvikkeista yhdelle henkilölle kahdeksi viikoksi:		
1 kg	maitojauhetta	100 g:n pusseissa
2 kg	lihaa, kalaa, makkaraa	säilykkeitä, liemikuutioita ja tyhjiöpakattuja leikkeleitä
800 g	leivänpäällistä	juustoja, voileipätahnoja, marmeladia, keitetyjä munia
1 kg	jauhoja, aamiaismuroja, makaronia, jälkiruokajauheita	
2,5 kg	erilaista leipää	näkkileipää, pakastettuja tai pakattua limppua, korppuja, keksejä
2 kg	juureksia, kasviksia	perunoita, porkkanoita, kaalia, kuivattuja herneitä
1 kg	marja- ja hedelmävalmisteita	säilykkeitä ja pakasteita
1 l	mehutiivistettä	saadaan noin 5 l mehua
500 g	rasvaa	voita, margariinia tai öljyä
4 kg	sekalaisia kuiva-aineita	pikakahvia, teetä tai kaakaota, sokeria, kestopakattua, mausteita, makeisia, suolaa

Muista erikseen lapset, vanhukset ja sairaat! Muista myös vesi!

Tuotteet on suojattava. Suojatavoista yksinkertaisin on tiiviiden, huuhtomisen kestävien pakkausten käyttäminen.

liite 13: Onnettomuuksien ennaltaehkäisy omassa asunnossa

Näiden toimenpiteiden suorittamisella voidaan omatoimisesti ehkäistä vaaratilanteita.

1. Sähkölaitteita ja asennuksia koskevat yleisohjeet

- älä käytä sähkölaitteita olosuhteissa, mihin niitä ei ole tarkoitettu esimerkiksi kosteissa olosuhteissa, perehdy käyttöohjeisiin
- kun irrotat laitteiden pistotulppia älä vedä laitteen johdosta vaan tartu pistotulppaan, korjauta johtojen viat sähköalan ammattihenkilöllä
- älä tee omia sähköviritelmiä, kuten jatkojohtoasennuksia pysyvään käyttöön
- teetä sähköasennukset sähköalan ammattihenkilöllä
- tarkkaile sähköasennuksien kuntoa
- pyydä kuitti asennuksista ja mahdollinen käyttöopastus
- asuinkiinteistön sähkö tarkastus suositellaan tehtäväksi 15 vuoden välein

2. Televisio

- älä sijoita mitään tavaroita laitteen päälle
- älä peitä tuuletusaukkoja, huolehdi ilmankierrosta
- poista säännöllisesti pöly laitteen päältä ja tuuletusaukkojen ympäriltä (sisäpuolisen puhdistuksen voi suorittaa ainoastaan sähköalan ammattihenkilö)
- siirrä laitetta varovasti
- älä pidä laitetta turhaan päällä
- katkaise valmiusvirta yöksi tai jos olet pidemmän aikaa poissa
- toimita laite korjattavaksi jos kuvaan tai ääneen tulee outoja vikoja, jos laitteesta tulee voimakasta hajua, laite on kaatunut tai sen sisään on joutunut vieraita esineitä tai nestettä

3. Pesukone

- älä jätä laitetta ilman valvontaa sen käydessä
- puhdista laite säännöllisesti ohjeiden mukaisesti
- suojaa laite roiskevedeltä
- sulje vesihana käytön jälkeen

4. Kuivausrumpu, kuivauskaappi

- älä jätä laitetta ilman valvontaa sen käydessä
- puhdista laite säännöllisesti ohjeiden mukaisesti
- suojaa laite roiskevedeltä

5. Kylmälaitteet

- toimita oikutteleva laite huoltoon
- puhdista laite pölystä säännöllisesti (myös laitteen takaosa)
- huolehdi ilmankierrosta
- sijoita laite mahdollisimman viileään paikkaan asunnossa

6. Silitysrauta

- irrota pistotulppa kun et käytä laitetta
- pidä laitetta pystyssä kun laite on lämmin

7. Liesi ja uuni

- valvo laitetta jatkuvasti käytön aikana
- muista kytkeä lämpö pois käytön loputtua
- huomioi lapset ja kotieläimet
- älä säilytä palavaa tavaraa lämpölevyjen päällä

8. Sähkölämmittimet

- älä peitä laitetta ja valvo, että sen päälle ei putoa mitään
- aseta laite tukevalle alustalle
- älä sijoita palavia esineitä liian lähelle laitetta
- korjauta viallinen termostaatti

9. Valaisimet

- huolehdi puhtaudesta
- noudata halogeenivalaisimien asennus- ja suojaetäisyyksiä
- vaihda vilkkuvat loisteputket heti
- käytä vain laitteeseen sopivia ja oikean tehoisia lamppeja

10. Sähkökiuas

- huomioi suojaetäisyydet palaviin tarvikkeisiin
- varmista laitteen kiinnitys
- täytä kivitila ohjeiden mukaisesti
- älä ripusta pyykkejä liian lähelle kiuasta tai sen yläpuolelle
- korjauta rikkiäiset vastukset ja kytkimet (sähköalan ammattilainen)

11. Avotulen teko

- polta kynttilöitä tukevilla palamattomilla alustoilla kaukana palavista materiaaleista ja ainoastaan valvonnan alla
- roihujen käyttö parvekkeilla on kiellettyä
- nestekaasu- ja sähkögrillin käyttö parvekkeilla ei ole suositeltavaa ja sen kieltämisestä suositellaan taloyhtiön järjestyssäännöissä
- noudata kunnallisia ohjeita avotulen tekoon ja roskien polttoon liittyen
- pidä tulitikut lasten ulottumattomissa

liite 14: Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys

Asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumishuoneisto:

- **Enintään 50 litraa:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste > 55 °C (öljyt, dieselöljyt)
- **Enintään 25 litraa:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste < 55 °C sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja (benssiinit, liuottimet, aerosolimaalit)
- **Enintään 25 kiloa:** nestekaasua

Moottoriajoneuvosuojassa voidaan säilyttää:

- **Enintään 200 litraa + ajoneuvon oman säiliön tilavuus:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste > 55 °C (öljyt, dieselöljyt)
- **Enintään 60 litraa + ajoneuvon oman säiliön tilavuus:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste < 55 °C sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja (benssiinit, liuottimet, aerosolimaalit)
- **Enintään 25 kiloa:** nestekaasua

Palavien kaasujen/nesteiden säilytys on kiellettyä yhtä useamman asuinhuoneiston käsittävän rakennuksen yhteisessä kellari- ja ullakkotilassa, joka on tarkoitettu asuntokohtaisen talousirtaimiston säilytykseen.

Nestekaasun säilytys on kielletty rakennusten kellari- ja ullakkotiloissa.

liite 15: Ohjeita autosuojan käyttäjälle

1. Pidä autotalli siistinä se lisää paloturvallisuutta.
2. Autosuojassa on avotulenteko ja kipinöivien laitteiden käyttö sekä tupakointi kielletty.
3. Autotallissa saa suorittaa vain siellä säilytettävien moottoriajoneuvojen huoltoon kuuluvaa ns. ”kylmää huoltoa”
4. Autotallissa saa säilyttää moottoriajoneuvojen huoltoon ja korjaamiseen tarkoitettuja välineitä, tarvikkeita sekä renkaita. Lisäksi sallitaan polkupyörien, ym. urheiluvälineiden säilytys.
5. Nestekaasupullojen säilytys autosuojassa on kielletty.
6. Akkujen lataaminen ei ole sallittu.
7. Moottoriajoneuvojen polttoainesäiliöiden täyttö tai tyhjennys on autosuojassa kielletty.
8. Ns. ”talvisäilössä” on syttymislähteen minimoimiseksi irrotettava akunkenkä
9. Autosuojassa saa käyttää sähkölaitteita jotka täyttävät kyseisen tilan sähköturvallisuusvaatimukset, sekä lisäksi tulee noudattaa laitteen toimittajan ja maahantuojan ohjeita ja määräyksiä.
10. Jätteitä varten tulisi olla kannellinen syttymättömästä materiaalista tehty jäteastia.
11. Muita yleisiä ohjeita:
 - ajoneuvojen säilyttäminen autosuojassa on sallittu vain merkityillä paikoilla
 - jos autosuoja on mitoitettu pinta-alaltaan ja ilmastoinniltaan yhtä autoa varten, niin useamman auton pito ei ole sallittu
 - kun poistut autosuojasta sammuta valot ja lukitse ovet huolellisesti
 - kylmissä suojissa olevien autojen lämmittäminen on sallittua ainoastaan kiinteästi asennetuilla laitteilla.

liite 16: Kiinteistössä toimivien yritysten onnettomuuksien ehkäisy

Yrityksen nimi	Tilojen käyttö-tarkoitus	Ennaltaehkäisykeinot
Neuvola ja ryhmä-perhepäiväkoti	Neuvonta- ja hoitotyö	Kaksi merkittävää uloskäytävää, joilla ei ole tavaroita, uloskäytävien ovet ovat aukioloaikoina helposti ilman avainta avattavissa, mahdolliseen sähkölaitteiden paloon soveltuva käsisammutin merkittynä, sammutuspeite näkyvillä, sähkölaitteet pidetään kunnossa ja puhtaina ja huolehditaan yleisestä siisteydestä, jatkajohtoja ei käytetä, liedellä ei säilytetä tavaraa, henkilöstö on perehdytetty yrityksen riskeihin ja niiden ennaltaehkäisykeinoihin jne. Rikoriskeihin on varauduttu teknisin ja rakenteellisin keinoin.
Parturi ja kampaamo	Liiketila katutasossa	Edellisen lisäksi 1200 mm uloskäytävä tai kaksi 900 mm uloskäytävää

1) Rakennuksen jokaiselta poistumisalueelta, jossa muutoin kuin tilapäisesti oleskelee tai työskentelee henkilöitä, tulee yleensä olla vähintään kaksi erillistä tarkoituksenmukaisesti sijoitettua uloskäytävää

OHJE: Kun uloskäytävä on tarkoitettu vain palossa tai muussa onnettomuustilanteessa käytettäväksi ja kun poistuvien henkilöiden määrä on vähäinen, uloskäytävän ei tarvitse täyttää kaikkia sitä koskevia vaatimuksia.

Yksi uloskäytävä sallitaan enintään kahdeksankerroksisessa rakennuksessa, kun poistumisalueen käytötapana on asunto, alle 300 m²:n työpaikkatila tai alle 300 m²:n tuotanto- tai varastotila. Tällöin poistumisalueilta on lisäksi oltava varatie, jonka kautta pelastautuminen on mahdollista omatoimisesti tai palokunnan toimenpitein.

OHJE: Varatienä voidaan pitää tarkoituksenmukaisesti sijoitettua parveketta tai ikkunaukkua, joiden kautta pelastautuminen on mahdollista joko pelastustoimenpitein tai kiinteitä tikkaita pitkin taikka muita sopivia rakennusosia hyväksi käyttäen maanpinnalle tai muulle palossa turvalliselle paikalle. Jos parvekkeelta tai ikkunalta pudottautumiskorkeus maan pinnalle tai muulle palossa turvalliselle paikalle on enintään 3,5 m, ei kiinteitä tikkaita vaadita.

2) Katutason toimitilojen poistumistieratkaisut on selvitettävä (neliöt ja poistumistielevyys). Selvityksessä on otettava huomioon seuraavat vaatimukset:

enintään 20 m ²	→	900 mm uloskäytävä
enintään 50 m ²	→	1200 mm uloskäytävä tai kaksi 900 mm uloskäytävää
enintään 100 m ²	→	1200 mm uloskäytävä + varatie tai kaksi 900 mm uloskäytävää

liite 17: Turvallisuuspäällikön vuotuiset turvatarkastukset

Tarkastaja: Turvallisuuskonsultti Petri Salokanto

pvm: 10/2016

A= kunnossa

B= korjattava

Kohde	A	B	Puutteet
Osoitenumeroinnin näkyvyys	x		
Opastaulut	x		Porraskäytävän nimitaulut
Kerrosnumerointi	x		
Hälytysajoneuvojen pääsy	x		
Pelastustiet	x		
Siisteys	x		
Palo-osastointien tiiveys	x		Silmämääräisesti
Palo-ovet	x		
Savunpoisto	x		
Uloskäytävillä ei tavaraa	x		
Koneet ja laitteet	x		
Sähköasennukset	x		
Lämmitysjärjestelmä	x		
Palavien aineiden säilytys	x		Silmämääräisesti
Alkusammutuskalusto		x	Sammutin puuttuu parturista ja kampaamosta
Poistumistiemerkkivalaistus	x		Neuvola ja ryhmäperhepäiväkot
Poistumistieopasteet		x	Jälkiheijastavat opasteet puuttuvat parturista ja kampaamosta
Ovien lukitus	x		
Murtosuojaus	x		
Oven avaaja on ilmoitettu	x		
Pihavalaistus	x		
Muu valvonta	x		
Suojelumateriaalit		x	Materiaaleja ei päästy inventoimaan. Varastojen lukot eivät ole talon sarjassa.
Muuta			

liite 18: Rikosturvallisuusohjeita

TALOYHTIÖN YHTEISET TILAT

On kaikkien taloyhtiön asukkaiden yhteinen etu, että yhteiset tilat pysyvät kunnossa. Kun jokainen asukas pitää omasta puolestaan huolen sääntöjen noudattamisesta ja yleisestä siisteystä voidaan yhteisiin tiloihin ja omaisuuteen kohdistuvaa ilkivaltaa ja vahingontekoja ennalta ehkäistä.

Ilkivalta ja vahingonteko ovat rangaistavia tekoja. Niiden aiheuttamista vahingoista lankeaa lasku ja koituu haittaa kaikille asukkaille.

OHJEITA

- Jos näet vahingonteon: estä sen jatkuminen, pyydä lähistöllä olevia avuksesi, kirjoita tekijän nimi muistiin, paina mieleesi tuntomerkit ja poistumissuunta.
- Huolehdi, että rapun ovi menee takanasi lukkoon. Varsinkin talvella lumi ja jää pakaantuu oven väliin. Ilmoita talonmiehelle tai huoltoyhtiölle jos ovipumppu ei vedä ovea kiinni.
- Ilmoita talonmiehelle tai huoltoyhtiölle jos yhteisistä tiloista tai ulkoa on lamppu palanut.
- Pidä taloyhtiön yhteiset tilat siistinä. Epäsiisteys luo epäjärjestystä.
- Opetä lapsillesi taloyhtiön yhteiset säännöt.
- Jos taloyhtiön pihalla on sinne kuulumattomia, pyydä heitä poistumaan yksityiseltä pihalta tai pyydä poliisi poistamaan heidät.

OHJEITA MURRON EHKÄISEMISEKSI JA MURRON VARALLE

KOTONA

- Älä päästä vieraita ”kaupustelijoita” sisälle kotiisi.
- Avaa ovi käyttäen turvaketjua varmistuksena.
- Älä säilytä kotona suuria summia rahaa.
- Turvamerkitse ja kuvaa arvoesineesi varkauden varalta.
- Selvitä itsellesi, mihin sinun tulee ilmoittaa jos omaisuuttasi katoaa.

RAPUSSA

- Ilmoita talonmiehelle tai huoltoyhtiölle jos yhteisistä tiloista tai ulkoa on lamppu palanut.
- Huolehdi, että rapun ovi menee takanasi lukkoon. Varsinkin talvella lumi ja jää pakkaantuvat oven väliin. Ilmoita talonmiehelle tai huoltoyhtiölle, jos ovipumppu ei vedä ovea kunnolla kiinni.
- Pidä talon yhteiset tilat siistinä. Epäsiisteys luo epäjärjestystä.

MURRON TAPAHDUTTUA

- Älä mene murrettuun tilaan.
- Jos ehdit mennä sisälle tilaan, poistu samoja jälkiä mitä tulit. Paina mieleesi poliisia varten mistä tulit ja mihin koskit.
- Kutsu paikalle poliisi soittamalla hätänumeroon 112.
- **Eristä alue**, estä uusien jälkien tekeminen ja vanhojen sotkeminen.
- Älä päästä tiloihin muita kuin poliisi- ja pelastusviranomaiset.
- Suojaa tarvittaessa mahdolliset jäljet (esimerkiksi lumisade).
- Jos tapahtumapaikkaa on vaikea löytää, järjestä viranomaisille opastus.
- Jos tilanne oleellisesti muuttuu, soita uudestaan hätänumeroon 112.
- Poistu vasta kun saat viranomaiselta siihen luvan.
- Kerro paikalle saapuville poliiseille tietosi ja havaintosi.

ASUNNON MURTOSUOJAUS

Varkaats etsivät erityisesti rahaa, luottokortteja, arvoesineitä, aseita ja alkoholia.

Suurin osa asuntomurroista tehdään päivällä ovien kautta. Ovesta mennessä kukaan ei kiinnitä asiaan juurikaan huomiota. Vielä kun on kyseessä päivä ja asukkaats ovat töissä ja koulussa, saa varas touhuta vapaasti ja vaaratta.

Suuri osa murroista on estettävissä kohtuullisin keinoin. Tärkein keino on tehdä asuntoon murtautuminen mahdollisimman hankalaksi sekä aikaa vieväksi.

LUKITUS

- Käytä takalukitusta aina kun poistut asunnosta.
- Hanki varmuuslukko, niin sanottu pakkotoiminen lukko, joka on suljettava ja avattava avaimella. Lukko vaatii isännöitsijän luvan.
- Voit täydentää murtosuojausta saranatapeilla, varmuusketjulla, ovisilmällä sekä rako-raudoilla isännöitsijän luvalla.
- Opeta myös lapset käyttämään lukkoja säännöllisesti ja oikein.

AVAIMET

- Älä kiinnitä avaimeen tai avaimenperään nimeä, osoitetta tai puhelinnumeroa.
- Älä säilytä vara-avainta ulkona. Varkaats osaavat etsiä yleisimmät piilopaikat.

IKKUNAT

- Sulje asunnosta poistuessa sellaiset ikkunat joista on mahdollista päästä sisään (maaraja, parveke, tikkaat).

MUU SUOJAUS

- Asunnon suojausta voi tehostaa hälytyslaitteilla.
- Pidä asuntosi asutun näköisenä vaikka olet matkoilla (piha, verhojen asennot, valot, posti). Sovi asiasta esimerkiksi luotettavan naapurisi tai ystäväsi kanssa.
- Älä jätä vastaajaan viestiä jossa kerrot olevasi matkoilla.
- Turvamerkitse ja kuvaa arvoesineesi varkauden varalta

liite 18: Kiinteistön asemapiirros ja rakennusten pohjapiirrokset

Asemapiirros

KOKOONTUMISPAIKKA

Rakennuksen pohjapiirros

JAUHESAMMUTIN

ILMASTOINNIN PYSÄYTYS

VÄESTÖNSUOJA

VSS-TARVIKKEITA

SÄHKÖPÄÄKESKUS

VEDEN PÄÄSULKU

POISTUMISOPASTE